

- ii. nem támogatandó azon hallgató átvétele, aki hitelvi kérdések, a református keresztyén értékekkel való összeütközés miatt nyert az elbocsátó intézményben „nem alkalmas” minősítést.
- iii. átvétel esetén a hallgató az átvevő intézményben lefolytatott minősítő vizsgái vonatkozásában „feltételesen alkalmas” minősítéssel rendelkező hallgatóként kezelendő.

d) Az átvétellel kapcsolatos tanulmányi vonatkozású kérdésekről az átvevő intézmények rendelkeznek a hatályos egyházi, állami és nemzetközi szabályozásokat figyelembe vevő tanulmányi és vizsgaszabályzatukban.

Nevelés és lelkiesség a lelkipásztorképzésben Néhány szempont a nevelési program átgondolásához⁶

1. *Bizalom*

Tanítsunk bizalmat a teológushallgatók, az egyházvezetés és a lelkészképzésben részt vevők iránt.

A kölcsönös bizalom alapja az őszinte párbeszéd és az együttműködés. A nyitottság megvan minden szereplő irányából.

2. *Spirituálisok*

Minden teológián legyen spirituális nevelő. A spirituális nevelők olyan függetlenített lelkészek, akik csak a lelki neveléssel foglalkoznak. Feladatleírásukban az egyes intézmények jó gyakorlataiból érdemes meríteni. A feladatleírás pontosan határolja körül, hogy mi a feladata és mi nem.

3. *Gyülekezeti kapcsolatok*

Lelkipásztorainkat elsősorban gyülekezeti szolgálatra képezzük, de a folyamatosan növekvő intézményi hálózat miatt szükség van a gyülekezetek és intézmények közötti szoros együttműködésre. Emellett szükség van teljes állású intézményi lelkészekre is, de a teljes állású intézményi lelkészségnek az intézmény gyülekezeti beágyazottsága az alapja.

Hogyan lehetne a gyülekezeti valóságot az olyan mostani teológushallgatókkal megismertetni, akik korábban nem ágyazódtak be gyülekezeti életbe, és sokszor semmiféle gyülekezeti kötődésük nincsen?

A gyülekezetekkel való kapcsolatot a cserediákság, a teológustalálkozók, az egymás területére való kiszállások (egymás gyülekezeteinek megismerése) által lehet-

⁶ Ez a munkaanyag a 2024. február 7–8-án tartott műhelykonferencián folytatott megbeszélés alapján készült. Erre a műhelykonferenciára az intézményi lelkipásztorok és spirituális nevelők is kaptak meghívást.

ne szélesíteni. Itt is egymás jó gyakorlataiból lehet tanulni, illetve működő megoldásokat átvenni. (Például az erdélyi teológushallgatók meglátogatják egymás családját és gyülekezetét, s így jobban megismerik a különböző gyülekezeti közösségeket is.)

4. Kapcsolódások

Minden nemzedéknek vannak kapcsolódási nehézségei mind szociális, mind lelki tekintetben. Tanulniuk kell a másik emberrel, Istennel és az egyházzal való kapcsolódást. Ebben a vonatkozásban a jelenlegi teológushallgatók nyelvén kell tudnunk kommunikálni. Bizalmi kapcsolatot kell kiépítenünk velük és fel kell tudnunk oldani a kapcsolódási nehézségeiket.

5. Hitbeli növekedés

Kezdjük el a mindennapi életben és szaktudományosan is komolyan venni, hogy a hitfejlődésnek különféle szakaszai vannak. Erre már a teológiai években reflektáljunk, és segítsük, hogy ez folytatódhassék, ne rekedjen meg, mert a végzős hallgató így lesz majd képes arra, hogy másokat is kísérvén a hitbeli növekedés útján. Fontos, hogy a hitbeli növekedés esetében ne csak az emocionális vetületet helyezzük előtérbe.

6. Partnerség

Tekintsük partnernek a hallgatót, aki idővel szolgatárssá lesz. Ebben a tekintetben az oktatói kör részről rugalmasság, a hallgatók részéről nyitottság szükséges. A teológushallgatók kellő alázattal és tisztelettel forduljanak a tanárok felé, a tanárok pedig kellő rugalmassággal és bizalommal forduljanak a teológushallgatók felé.

7. Az identitás megerősítése és megtartása

Mit jelent református lelkésznek lenni? Hogyan látja és minek tekinti magát a teológushallgató? Hogyan értékeli az egyház tanítási rendszerét és miként viszonyul ehhez? Hogyan viszonyul a Bibliához?

8. A teológia az egyház közösségének része

A teológia mint intézmény nemcsak az egyház része, hanem az egyház gyermeke is. Ez felelősséget jelent. Fontos megélni és tudatosítani, hogy a teológia az egyház közösségének része: nemcsak bekapcsolódni szükséges a gyülekezetek közösségébe, hanem bennük is kell élni. Ezt nem elég csak a diákoktól elvárni, hanem a tanárnak is gyakorolnia kell, hogy ezzel is példát mutasson a hallgatóknak.

9. Megbecsülés, bátorítás

Tudatosan kell odafigyelni egymás megbecsülésére. Az elvárások mellett a hallgatók iránt tanúsított megbecsülés is fontos – már csak az elvárások komolyab-

ban vétele miatt is. Az előző lelkészgenerációk felől erősíteni kell azt a visszajelzést, hogy örülnek az utánpótlásnak, várják és bátorítják őket. A diákok részéről is szükséges a tisztelet, a tapasztaltabbak elismerése és követése.

10. Kollégiumi vezetői feladatok

Kollégiumi vezetőknek kiemelt feladata a hallgatók kísérése, lelkigondozása. Itt nagyobb nyitottságra van szükség mindkét fél részéről.

11. Mentori, tutori, évfolyamvezetői rendszer

Fontos ráerősíteni a mentori, tutori és évfolyamvezetői rendszerre. Ennek körvonalait érdemes rögzíteni. Ha például évfolyamvezetőről van szó, fontos, hogy több legyen a puszta formalitásnál. Érdemes átláthatóan tisztázni, hogy a teológushallgatóknak milyen feladataik vannak a mentorok, illetve a tutorok irányában. (Mindezt nem csupán a teológushallgatókra, hanem minden hitéleti szakosra érdemes kiterjeszteni.)

Az intézményi és évfolyami sajátosságokat komolyan kell venni. Elsősorban azokat a kereteket kell létrehozni, amelyek minden intézményben elvárhatóak, majd pedig maximális tekintettel kell lenni az egyes intézmények specifikumaira.

12. Minősítés + támogatás

A nevelési célok érdekében támogatói rendszert kell létrehozni a minősítési rendszer mellé.

13. A hallgatók javát szolgáljuk

A hallgatókban tudatosítani kell, hogy az oktatói és a nevelői kör által nyújtott sok-sok lehetőség értük van és javukat szolgálja.

14. Intézmények közötti tudásátadás

Merjünk egymástól nyugodtan tanulni. Nem másolni kell a másik intézményt, hanem a jó gyakorlatokat adaptálni. Ha van egy jó ötlet, próbáljuk ki, hogyan, milyen formában tud működni nálunk.

15. Szükség van rád!

A képzési-oktatási-nevelési folyamat minden szereplője nélkülözhetetlen. Nem azért vagyunk, hogy legyünk, hanem azért vagyunk, mert kellünk.

16. Az oktatói és nevelői munka szétválaszthatatlan

A hittudomány elsajátítását lehetetlen szétválasztani az oktatói és nevelői munkától. Egyrészt azért, mert az oktatói kör is végez nevelői feladatokat, másrészt az oktatók és a nevelői munkában részt vevő személyek kölcsönösen segítik egymást, egymásnak partnerei a közös cél érdekében.

17. Mobilitás

A hallgatói és tanári mobilitás lehetőségei is nagyon hasznosak, mivel az egymástól való tanulás egyik legjobb, legintenzívebb formája.

A hallgatói mobilitás jelenleginél intenzívebb támogatására van szükség.

Ami az intézmények közti hallgatói mobilitást illeti, az eltérő követelményrendszereket, a kreditelfogadást stb. valamilyen formában egységesíteni, összehangolni kellene a Kárpát-medencén belül.

18. Tudástár

Ha vannak már munkaleírások, szakmai koncepciók egyes feladatkörökhöz, azokat jó lenne összegyűjteni. Mi az, ami bevált, mi az, ami további kérdéseket vet fel stb.